

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Wiedza o współczesnym języku polskim
Kierunek:	Filologia polska, I stopień [6 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2012
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Wiedza o współczesnym języku polskim
Rok/Semestr:	I/2
Liczba godzin:	30,0
Nauczyciel:	Wasiuta Sebastian, mgr
Forma zajęć:	konwersatorium
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Poziom trudności:	podstawowy
Wstępne wymagania:	Nie dotyczy.
Metody dydaktyczne:	• ćwiczenia przedmiotowe
Zakres tematów:	1. Łączliwość czasownika jako klucz do opisu zdania. 2. Główne modele (typy) zdań pojedynczych. 3. Zdanie a grupa składniowa. Grupy współrzędne (szeregi) i podrzędne (związki). Frazeologizacja grup składniowych. 4. Człony zdania pojedynczego a typy zdań podrzędnych. 5. Działania na tekście i zdaniu: dekompozycja złożonego tekstu, parafrazowanie, rozszerzanie i rozwijanie zdania elementarnego (tj. tworzenie szeregów i związków składniowych). 6. Transformacje: m.in. zerujące (równoważniki zdań); transformacje imiesłowowe; nominalizacja; mowa wprost (oratio recta) i jej przekształcanie na mowę zależną i mowę pozornie zależną. 7. Cechy języka polskiego jako fleksyjnego. Temat i końcówka. Synkretyzm i supletywizm w polskiej fleksji. Elementy pozycyjności w języku polskim. 8. Wyraz pochodny (motywowany) i jego struktura: pień i format. Znaczenie słowotwórcze (i etymologiczne) a znaczenie leksykalne. 9. Sposoby tworzenia słów; derywacja i jej typy; wyrazy złożone; skróty i skrótowce. 10. Podział słowotwórczy a morfologiczny wyrazu. Rodzina wyrazów. 11. Wymiany morfonologiczne. 12. Podstawy opisu fonologicznego języka polskiego. Inwentarz fonemów języka polskiego. Warianty fonemu. Cechy dystynktywne w języku polskim. 13. Fonetyka wyrazu: Samogłoska a spółgłoska. Struktura sylaby. 14. Główne zjawiska koartykulacji (upodobnienia, wymowa samogłosek nosowych, uproszczenia). 15. Prozodia (fonetyka zdania i tekstu): Tempo i barwa. Rytm mowy i frazowanie. Rola pauzy. Intonacja zdań. Akcent zdaniowy i jego funkcja rematyzująca; akcent wyrazowy i wyrazy bezakcentowe (enklityki, proklityki - stałe i okazjonalne).
Forma oceniania:	• końcowe zaliczenie pisemne • ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność)
Literatura:	1. <i>Współczesny język polski</i>, red. J. Bartmiński, Lublin 2001. 2. <i>Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań</i>, cz. 1. <i>Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa</i>, red. J. Bartmiński, Lublin 2004, cz. 7. <i>Fonetyka, fonologia, prozodia</i>, red. J. Bartmiński, M. Nowosad-Bakalarczyk, Lublin 2010. 3. <i>Gramatyka współczesnego języka polskiego</i>. Red. naukowy Stanisław Urbańczyk: <i>Składnia</i>, pod red. Z. Topolińskiej, Warszawa 1984, <i>Morfologia</i>, pod red. R. Grzegorzczukowej, R. Laskowskiego, H. Wróbla, Warszawa 1984, wyd. 2 zmienione Warszawa 1998. 4. <i>Encyklopedia języka polskiego</i>, red. S. Urbańczyk, M. Kucała, wyd. 3 poprawione, Wrocław 1999. 5. Wierzbicka A., <i>O języku dla wszystkich</i>, wyd. 2 rozszerz., Warszawa 1967. 6. Klemensiewicz Z., <i>Zarys składni polskiej</i>, Warszawa 1953, wyd. 2 rozszerz.: 1957. 7. Nagórko A., <i>Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem)</i>, Warszawa 1998. 8. Grzegorzczukowa R., <i>Wykłady z polskiej składni</i>, Warszawa 1996. 9. Grzegorzczukowa R., <i>Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe. Skrypt dla studentów filologii polskiej</i>, wyd. 3 poprawione, Warszawa 1979. 10. Wierzbicka B., <i>Wymowa polska</i>, wyd. 2 zmien. i rozszerz., Warszawa 1971. 11. Wiśniewski M., <i>Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, (Skrypt dla studentów filologii polskiej)</i>, wyd. 4, Toruń 2001.
Dodatkowe informacje:	Szczegółowy spis zalecanych lektur jest podany w tomiku <i>Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań</i> , cz. 1, <i>Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa</i> , red. J. Bartmiński, Lublin 2004, s. 27-66.